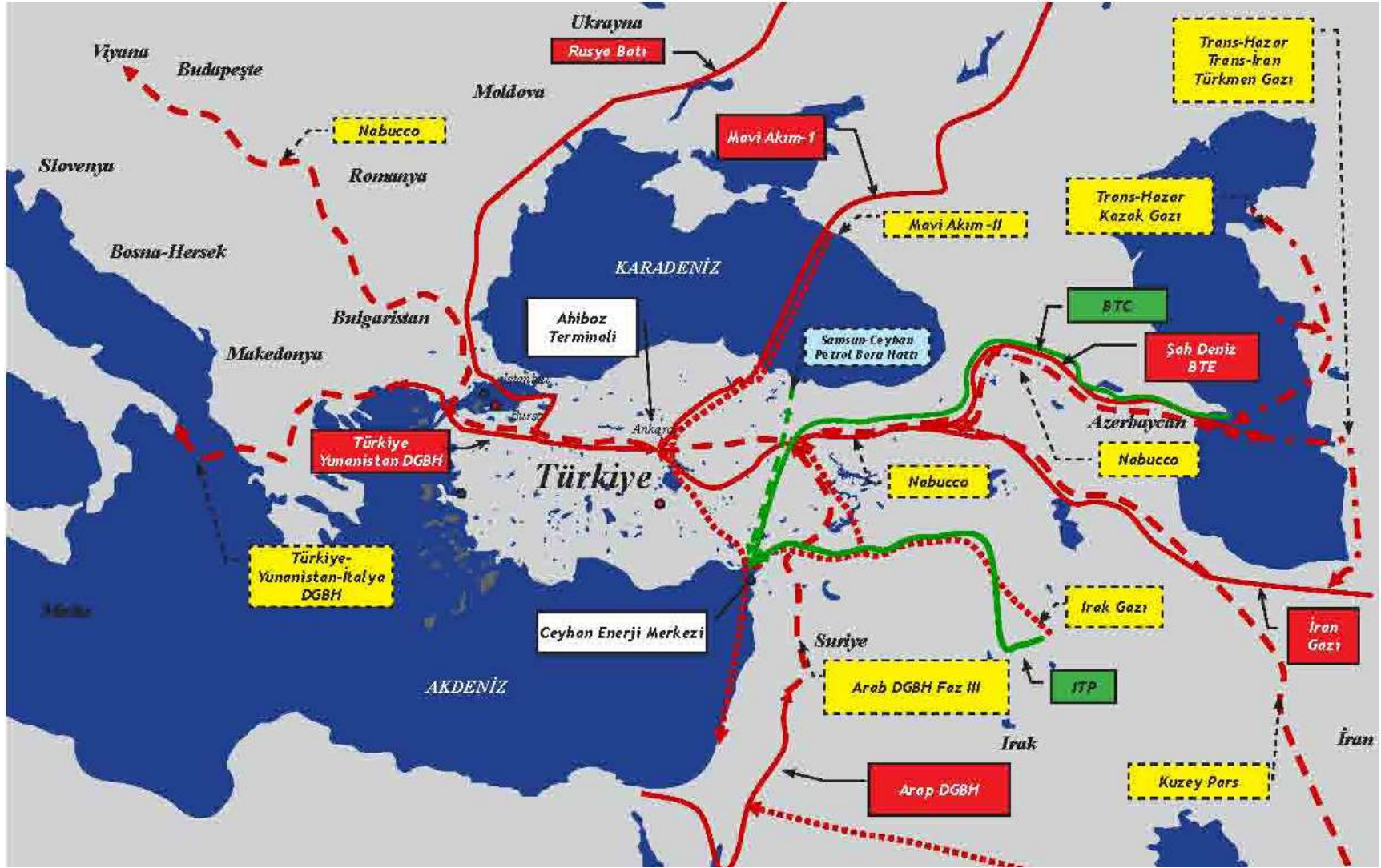

EASTMED BORU HATTI PROJESİ ve GÜVENLİK

Prof.Dr.Alb. Levent KENAR
TESPAM Başkan Yardımcısı

«Eastmed Boru Hattı Projesi» Paneli - 02 Ocak 2020

- Türkiye'nin coğrafyası, ana enerji hatlarının geçtiği ülke olarak Türkiye'yi Avrupa'nın enerji güvenliği için çok önemli bir ülke yapmaktadır.

EASTMED BORU HATTI PROJESİ

- Doğu Akdeniz son yıllarda keşfedilen zengin enerji rezervleri nedeniyle uluslararası paylaşım kavgasının yeni adresi.
- Bölgesel ve küresel aktörlerin dahil olduğu enerji paylaşım mücadelesinde gaz arama çalışmaları da, bunun uluslararası piyasalara sevkıyatı da bir sorun halini almıştır.
- Paylaşım savaşının birçok aktörü var. Doğu Akdeniz'e sınırdas yedi ülke; Güney/Kuzey Kıbrıs, İsrail, Mısır, Türkiye, Lübnan, Suriye, Libya, Filistin paylaşım kavgasında hak sahipleri.
- ABD'den İtalya'ya, AB'den Rusya'ya kadar küresel aktörler de bu kavganın dışarıdan eklemlenen unsurlar.
- Enerji paylaşım savaşında geride kalan Türkiye bir süredir karşı hamlelerde bulunarak sondaj gemilerini Kıbrıs açıklarına gönderme başladı.

EASTMED BORU HATTI PROJESİ

- İsrail, Güney Kıbrıs ve Yunanistan, Doğu Akdeniz doğalgazının Avrupa'ya ulaştırılması için kurmayı planladıkları Doğu-Akdeniz Doğalgaz Boru Hattı Anlaşması'nı 02 Ocak 2020'de imzalayacaklarını duyurdu.

EASTMED BORU HATTI PROJESİ

- East-Med projesinin başlaması halinde 2025 yılında 6 milyar Euro'ya tamamlanması öngörülüyor.
- Projeye göre boru hattının denizin 3,3 kilometre derinliğinde ve 2 bin kilometre olarak inşa edilmesi hedefleniyor.
- Hat ile İsrail ve Güney Kıbrıs kıyılarından çıkarılan gazın Güney Kıbrıs ve Girit üzerinden Yunanistan'a taşınması öngörülüyor.
- Boru hattının İtalya'nın Otranto bölgesi planlanıyor.

EASTMED BORU HATTI PROJESİ= ENERJİ OYUNU

- Türkiye ve KKTC açıkça, Rusya örtülü olarak dışlanmıştıdır.
- Ekonomik ve siyasi maliyeti çok yüksektir.
- Jeopolitik riskler nedeniyle geleceęi belirsizdir.
- Türkiye ve KKTC'nin haklarını yok saydığı için gayri-hukukidir.
- Proje daha çok hedefi belirsiz bir siyasi manipölasyon aracına dönuşmüş durumdadır.

EASTMED BORU HATTI PROJESİ= ENERJİ OYUNU

- Doğu Akdeniz doğalgazının EastMed boru hattı ile Avrupa'ya taşınması projesi ABD ve AB tarafından desteklenmektedir.
- Ekonomik ve rasyonel olmayan bu enerji hattına verilen siyasi ve askeri destek, meselenin sadece enerji eldesi ile ilişkili olmadığını göstermektedir.

DENİZ KUVVETLERİ ve GÜVENLİK

- Cumhuriyet Donanmasına 1923 yılından bugüne kadar bayrak taşımış toplam 450 parça savaş gemisinin Türkiye'nin dış politika ve güvenlik politikaları kapsamında elde ettiği kazanımlar, Türkiye'nin yakın tarihine yansımıştır.
- Soğuk Savaş süresince enerji toplayan ve niteliğini her boyutta ve kapsamda geliştiren Cumhuriyet Donanması, 90'lı yıllardan itibaren açık deniz donanmasına dönüşmüş ve 21'inci yüzyıla büyük bir enerji ile girmiştir. Bu enerji bölgesel ve küresel güçleri tedirgin etmiştir.

DENİZ KUVVETLERİ ve GÜVENLİK

- Doğu Akdeniz'de enerji kaynaklarının kullanılması ve ürünlerin ulusal ve uluslararası piyasalara intikali gibi süreçlerin güvenliklerinin sağlanmasında ülkelerin deniz kuvvetlerinin etkinliği önemlidir.
- Türk Deniz Kuvvelerin etkin, caydırıcı ve saygın bir güç olarak Doğu Akdeniz'in güvenliği ve istikrarında kilit rol oynamaktadır.
- Türk Deniz Kuvvetlerinin yerli ve milli imkanlarla her geçen gün artan bir ivmeyle kabiliyetini geliştirerek güçlenmektedir.

DENİZ KUVVETLERİ ve GÜVENLİK

Tablo 1. Doğu Akdeniz'e kıyısı bulunan ülkelerin deniz kuvvetlerindeki ana muharip unsurlar

Ülke	Firkateyn	Korvet	Karakol Botu / Hücumbot	Denizaltı
İsrail	-	3	~60	3 (+3)
Mısır	10	(+8)	~50	-
Yunanistan	13		~40	7
GKRY	-	-	6	-
Suriye	-	1?	~25?	-
Lübnan	-	-	~40	-
Türkiye	16	8	~60	14 (+6)

DENİZ KUVVETLERİ ve GÜVENLİK

- Ekonomisindeki gelişmelere paralel olarak özellikle 2000'li yılların başından itibaren kapsamlı bir savunma modernizasyon hamlesi gerçekleştiren Türkiye'nin, yerli savunma sanayisi kurma ve geliştirme iddiasının en önemli aşamasını, yerli tasarım ve üretim askeri gemi projeleri teşkil etmektedir. Söz konusu projelerin en önemlisi, Milli Gemi (MilGem) projesidir.
- 2020'li yıllarda hizmete girmesi planlanan bu savaş gemileri, yurtiçi imkânlarla geliştirilmekte olan radar ve komuta kontrol sistemleri ile donatılacaktır.
- Askeri deniz sistem, araç, gereç ve kabiliyetleri, enerji jeopolitiği denkleminde ulusal ilgi ve menfaatlerin korunmasında doğrudan etkili olacaktır.

DENİZ KUVVETLERİ ve GÜVENLİK

Deniz kuvvetleri deniz güvenliğine katkı sağlar;

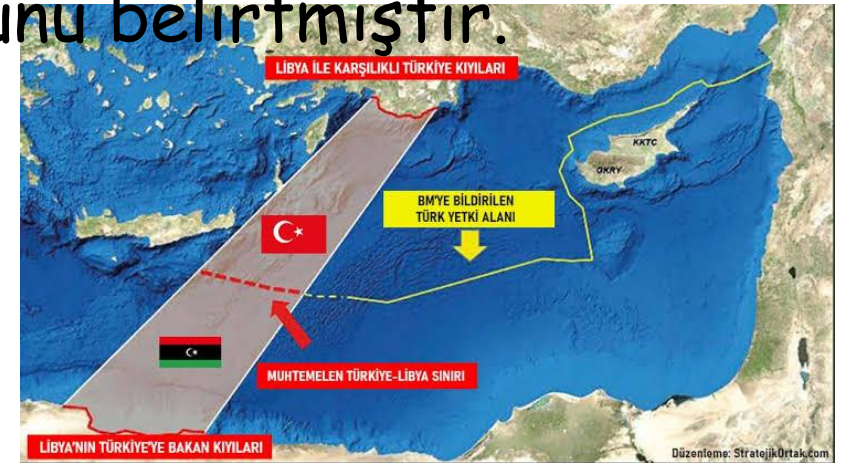
- Erken ihbar-ikaz,
- Keşif,
- Gözetleme ve istihbarat
- Deniz ulaştırma hatlarının açık bulundurulması ve korunması,
- Harekat alanında deniz kontrolünün tesis edilmesi,
- Karada konuşlu kritik hedeflerin imha edilmesi,
- Bölge hava savunmasının desteklenmesi,
- Gerektiğinde amfibi harekat icra edilmesi

NELER YAPILABİLİR

- Türkiye'yi Doğu Akdeniz denizinden uzak tutmaya çalışan bu oluşuma karşı milli tepkilerin yanı sıra bölgesel işbirlikler teşkil edilmelidir.
- Sondaj faaliyetlerine devam edilmelidir
- Türkiye KKTC'de caydırıcı deniz ve hava üsleri kurmalıdır.
- S-400 savunma sisteminin kapsama alanına KKTC hava sahasının da dahil edilmesi sağlanmalıdır.
- Doğu Akdeniz'e sınırı bulunan Türkiye, KKTC, Lübnan, Suriye ve Libya arasında alternatif bir gaz işbirliği teşkil edilmelidir.

NELER YAPILABİLİR

- Meşru Libya Ulusal hükümetine siyasi, askeri her türlü destek verilmelidir.
- Türkiye'nin güney Akdeniz kıyılarından Libya'nın kuzeydoğu kıyısına kadar olan bölgede münhasır ekonomik bölge oluşturulmasını amaçlayan anlaşma (*) imzalanmıştır.
- Türkiye anlaşmayla uluslararası hukuktan doğan haklarını korumayı amaçladığını ve kaynakların adil paylaşımını temel alarak başka devletlerle de benzer anlaşmalar imzalamaya açık olduğunu belirtmiştir.

(*) Güvenlik ve Askeri İşbirliği Mutabakat Muhtırası ile
Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılmasına İlişkin Mutabakat Muhtırası-
27 Kasım 2019

NELER YAPILABİLİR

- Meşru Libya Ulusal hükümetine siyasi, askeri her türlü destek verilmelidir.
- GKRC ve Yunanistan küçük ve gerçekleştirmeyecek hesaplar uğruna olduğu yönünde Yunan ve Rum halkının bu akıldışı politikaya muhalefetini temin edecek bir vizyon geliştirilmelidir.
- Bu projenin dolaylı etkilerinden birisi de, Doğu Akdeniz'de Çin ticaretini denetim altına almaktır, buna karşı Çin ile işbirliği geliştirilmelidir.

SONUÇ

- Türkiye, coğrafyası gereği çevrelendiği her üç deniz alanında, kendisine risk veya tehdit oluşturacak tüm oluşumları kontrol altında tutabilmeli, caydırabilmeli ve gerektiğinde yok edebilmelidir.
- Türkiye, enerji kaynaklarının temin edildiği bölgelere coğrafi açıdan bir yakınlığa sahip olup bu bölgelerdeki ülkelerin büyük çoğunluğuyla da her açıdan mevcut olan iyi ilişkilerine devam etmekte kararlılık göstermelidir.